

Za „visoko pedagoško šolo“.

Osnovnošolski učitelji, ki zasledujemo razvoj Višje pedagog. šole v Beogradu in Zagrebu od njene otvoritve do danes, moramo v zadnjih letih zabeležiti mnogo posrečenih atentatov na obstoj najvišjega učiteljskega kulturnega zavoda.

Čprav obsojamo vsako tendenčno zabavljanje in neopravičeno kritiziranje na račun prosvetne pa tudi vsake druge državne uprave, moramo vrljub temu ugotoviti, da se iz teh posrečenih atak jasno vidi namen, da se oba najvišja učiteljska kulturna zavoda od svoje početne najširše obstojne zamisli degradira na nivo običajnega tečaja, ki bo preračunano preje ali pozneje zaspal in umrl.

Vse preveč realna in kruta je slutnja, da se je namera letos faktično izvršila in sicer z absolventi oz. diplomiranci nižjega in višjega tečaja te šole, ki so edini doštudirali s svojimi dosedanjimi službenimi prejemki. Proti pričakovanju se je v zadnjih letih izvršila še ukinitve višjega tečaja pedagog. šole in tako so nas — primerno zagradili.

Jugoslovansko učiteljstvo svojo kulturno amputacijo ali bolje justifikacijo (v dobi, v kateri se govori o prepotrebni reformi učit. izobrazbe) vdano prestaja pod brezpogojno učinkujočim univerzalno-injekcijskim sredstvom »budžetni nemogočnosti«. Ker so fraze o »največjem ogorčenju« ali »kulturnem zločinu« pri gotovih ljudeh tako zehajoče dolgočasne, ne bomo odgovarjali s kakimi brezplodnimi futurarnimi pretnjami ampak z enostavno konstatacijo, ki naj jo smatrajo tovrstni preporoditelji šolstva kot znak, da smo igro izpregledali.

Formalno Višja pedagog. šola (nižji tečaj Visoke pedagog. šole) sicer še vedno obstoja in sprejema učitelje po treh letih osnovnošolske prakse — toda brez službenih prejemkov. Višja pedagog. šola bo morala zato vsled pčlega števila slušateljev v doglednem času likvidirati. Za likvidacijo se dela v zadnjem času vsled splošnega molka učiteljstva z neko pospešeno nujnostjo, saj se zavodu kot slušateljem v kratkih razdobjih reducira en eksistenčni pogoj za drugim. Na ta način se nam izmika iz rok kulturna institucija, za katero bodo imele bodoče učiteljske generacije še trde in trpke boje.

Nikakor nimamo namena na tem mestu razpravljati o pomenu Visoke pedagog. šole za učiteljstvo in posredno za narod, ker njen pomen učitelji itak poznamo in ker obširne tozadevne razprave ne moremo spraviti na ta prostor. Dolžni smo pa vsem, ki zasledujejo naše tozadevne razprave in članke povedati, da je temelj našemu splošno-stanovskemu ugledu med našim ljudstvom in specielno med našimi inteligenčnimi sloji postavljen šele z obstojem popolne Visoke pedagog. šole. Zasebno imamo lahko ducat izobraževalnih tečajev, kjer si lahko poljubno izboljšujemo svojo inteligenčno kvaliteto — priborili si bomo brez dvoma velik individualni ugled kot posamezniki, dosegli pa ne bomo stanu toliko željenega in potrebnega stanovskega ugleda, uvaževanja in spoštovanja. Ponižujoča klasična tradicija o učitelju bo živela še nadalje.

Ze iz tega vidika (ne glede na pomen izobrazbene osamosvojitve) je naš stanovski egoizem popolnoma opravičen, zlasti še, ker ravno ta egoizem vodi k oplenitenju in preporodu vsebine učiteljeve duše, katere kakovost je pri vzgoji mladine neobhodno potrebna.

Velikokrat smo že pokazali na zgledne kulturne države, ki po lastni uvidevnosti skrbijo za čim popolnejšo izobrazbo svojega učiteljstva, samo pri nas je učiteljstvo vkljub raznim aktualnim reformatornim predlogom in spomencim ped za pedjo potiskano od uradne fakultetne izobrazbe — v ozadje.

Mi ne zanikamo, da nimamo dobrohotnih reformatorjev, ki delujejo v nekem okviru za reformo učiteljeve izobrazbe. Naspotno — imamo jih. Toda ravno od enega dela teh reformatorjev, ki imajo vpliv in moč, da store za nas nekaj pozitivnega in ki kažejo v pogledu osnovnošolske didaktike in pedagogike svojo praktično, še nepreizkušeno superiornost — nismo še slišali te naše glavne reformatorne zahteve. Zakaj? Ker ta zahteva sega čez dopustne meje učiteljeve inteligenčne ambicije.

Očitki, ki padajo na račun učiteljeve zmožnosti in kvalitete njegove predizobrazbe so za večinski del neosnovani. Rektor zagrebške Višje ped. šole in njen proforski zbor, bi sigurno lahko podala zanimive primerjalne podatke o diferenci izpitnih uspeho med našimi slušatelji in slušatelji zagrebških fakultet. Ti podatki bi bili za vse učiteljstvo splošno dobri, a za slovenske učitelje »ures pedagog. šole« (lastna izjava rektorja dr. Bosanca) pa najmanj — častni. Ocenja pa bi drugače nikakor ne padla pod nivo povprečnih uspehov ostalega univerzitetnega dijaštva. To opazko o zmožnostih dostavlja mo radi morebitnih skeptikov starejših inteligenčnih generacij, dočim je med mlajšimi generacijami ta povdarek odveč.

Težišče reforme učiteljeve izobrazbe je torej v — celotni Visoki pedagog. šoli, ki jo smemo veliko krepkeje zahtevati kot trgovina, politika ali novine. Materijelno je treba učiteljem omogočiti vstop ali s prvotno prakso vzdrževanja ali z brezobrestnim državnim posojilom ali pa z državnim podporo, ki bi nudila slušatelju vsaj eksistenčni minimum.

Naši najiskrenejši prijatelji in pravi reformatorni učiteljeve izobrazbe so tisti, ki bo-

Verujte, če se Vam pové,

da je vsaka gospodinja napravila najboljo izkušnjo, če je poizkušala, da

ŽENSKA HVALA

preko noči raztopi nesnago. Zjutraj je najbolje, če se za čisto kratko kuhanje perila vzame

Schichtovo Terpentin milo

do oživotvorili naš davni in opravičeni postulat po Visoki ped. šoli. Vsaka druga uradna reformatorna akcija, ki bo šla preko tega postulata pa je za nas eo ipso — neiskrena in usodna.

Klic po Visoki pedagoški šoli za nekatero sedaj še ni tako aktualen kot bo v bodoče. Dobro naj ga zato premislijo vsi, ki jim je na srcu naš stanovski položaj v prihodnosti. Bodoče učit. generacije nas bodo sodile in obsodile zlasti v tem pogledu.

Osebne zadeve.

—i Za sreskega šolskega referenta za ljubljansko okolico, zahodni del, je imenovan, kakor poročajo listi, tov. Ivan Strukelj, šol. uprav. na Viču. Dosedanji referent tov. Pretnar je na lastno prošnjo upokojen.

—i S kraljevim ukazom so imenovani: v Mengšu Cecilija Stele; v Špitaliču za stal. šolskega upravitelja Ljudevit Kavaj in Olga Kavaj-Petuš; v Veliki Poljani pri Kočevju za stalno šolsko upraviteljico Ljudmila Jamnik-Bajer; v Kostanjevici Evalija Burja-Tavčar; v Trziču pri Krškem Marija Gaberšek; v Stični za stalnega šolskega upravitelja Josip Vrbič; v Rudniku pri Ljubljani za stalnega šolskega upravitelja Anton Alfred Vodopivec; v Zalogu pri Ljubljani za stalnega šolskega upravitelja Fran Silvester; v Trebnjem za stalnega šolskega upravitelja Josip Zajec; na dekliški šoli v Celju Hermina Mohorčič; v Gotovljah pri Celju za stalno šolsko upraviteljico Ana Kavčič-Tomažič; v Št. Pavlu pri Preboldu za stalnega šolskega upravitelja Albert Planer; v Solčavi za stalnega šolskega upravitelja Drago Čepič; v Črešnjevcih pri D. Lendavi Vojteh Hren in istotam za stalnega šolskega upravitelja Fran Zupancič; v Dornavi pri Ptujju za stalnega šolskega upravitelja Ambrozij Rusjan; v Ormožu Josipina Polak-Simončič; v Slovenjgradu Marija Mihans; v Storaž pri Celju Marija Jager.

—i Izpembe v šolski službi. Ostavko na državno službo so zaradi odsluženja kadrskega roka podali naslednji učitelji: Jože Turk, Franjo Klun in Božidar Černelc, Franjo Pikelj, Al. Završnik, Rudolf Kobilica in Milan Ferjan. — Premeščeni so v mariborski oblasti naslednji učitelji in učiteljice: Lea Mayer-Kaisersberger k Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji, Marija Ažman v Stogovce, Zora Puppis na Polensak, Josip Kramberger k Sv. Primožu pri Dravogradu, Berta Vivod v Vurberg, Karolina Hribnik v Zibiko, Marjeta Vodošek v Spodnjo Poljskavo, Cirila Erjavec v Vurberg, Angela Lorber v Laporje, Marija Kralj v Vurberg, Nada Bernot v Makole, Bogomira Škedelj k Sv. Duhu v Halozah, Davorina Zelenko k Sv. Bolfenku v Slov. gor., Angela Jazbec v Podovo, Josip Jordan k Sv. Andražu, Amalija Španger k Sv. Križu pri Ljutomeru, Mirko Duje v Šmartno ob Paki, Berta Kos k Sv. Križu pri Rogiški Slatini, Gabrijela Kmet k Sv. Juriju ob Taboru, Jozica Bitenc-Križnic v Mursko Soboto, Maksima Hauptman k Sv. Lovrencu na Pohorju, Janez Tivadar v Vučjo gomilo, Marija Kopač v Moščance, Lidija Grošel v Marenberg, Franjo Lešnik v Lokovico, Alfonz Kopriva v Lokovico, Ivanka Sket v Beltince, Marjeta Jan v Hodoš, Miroslav Viher v Dol. Lendavo (podružnica v Benici), Marija Martinšek v Puconce, Vida Jeglič-Zgajner v Pokovce, Olga Bračič v Šmarje pri Jelšah, Vanda Medica v Rače in Milan Kerda v Pobrežje pri Mariboru. — Nastop službe po prejemu dekreta!

Stanovska organizacija UJU

= Učiteljsko društvo za srez Murska Sobota zboruje dne 22. septembra 1928 v Murski Soboti ob 10. uri na osnovni šoli. Na dnevnem redu so poleg situacijskih poročil in poročil o obeh skupščinah tudi notranje društvene zadeve. Polnoštevilna udeležba obvezna! Odbor.

Ferijalni Savez učiteljstva.

JUGOSLOVANSKO FER. UČITELJSTVO NA ODDIHU V DALMACIJI.

Ideja, da bi preživelo jugoslovansko učiteljstvo polovico svojih počitnic na letovanju ob vsestranskih finančnih ugodnostih je padla na rodovitna tla. V ferijalni koloniji na Bolu na otoku Braču je od 20. jul. do 10. avg. t. l. letovalo preko 100 jugoslovanskih učiteljev. Koliko izmed teh bi nikdar ne preživelo mesec dni ob naši rivijeri, ako bi jim ne nudili za tako nizko ceno možnost, da so pohiteli na morje, iz krajnega severa Vojvodine do krajnega juga Srbije in ostalih krajev naše domovine! Na Bolu so živeli zajedno kot tovariši od naših najmlajših do najstarejših tovarišev in v kratkem času jih je ferijalna ideja združila pod dalmatinskim solncem ne samo kot tovariše, ampak kot prijatelje pri kopanju, v jedilnici, pri zabavi s samo eno željo, da bi kolikor mogoče lepo prevedli mesec dni na morju!

Ni moj namen obširno opisati naše življenje na Bolu, to sem storil na kratko v dnevnih časopisih in obširno v fer. glasniku.

Koliko je bilo igranja, potapljanja, petja, nagajanja na najlepšem prostoru na kopališču »Borak«, kjer smo uživali in preživeli največji del našega letovanja in se v prijetnih morskih valovih smejali žgočemu dalmatinskemu solncu in vročini, ki nam ni mogla do živega; uživali smo vse dobrote našega juga ravno tako, kakor razni bogataši v svetovnih kopališčih! Nihče ne bo pozabil največje naše ekskurzije s posebnim panobrodom na Hvar, na Vis in bajno lepo jamo Biševo. Malo nas je razburkano morje premetalo in izpraznilo želodce, a pesem pravi: »Za jedan časak radosti...!«

Skromna je bila jedilnica, a s koliko nestrpnostjo smo čakali vabljivega glasu piščalke, ki je naznanjal, da je vse pripravljeno!

Kolikokrat smo zapeli večno lepe slovenske pesmi na obali ob hladnih večerih, spominjajoč se svojih ožjih znancev, znank in krajev!

Teško je bilo slovo od morja, kar smo se zavedali takrat, ko smo priromali vsak v svoj domači kraj!

Povsod smo bili deležni gostoljubnosti in naklonjenosti, vsi so skrbeli, da bi odnesli najlepše utise iz Bola, prav prirčno zahvalo pa smo dolžni »Direk. drž. žel.« v Zagrebu, ki nam je dala na razpolago posebni brzovlak, ki je vozil pol ure za rednim brzovlakom!

Priznanje Vam ferijalci(ke), ki ste radevolje sledili »vojniški disciplini« povsod vpoštevajoč, da brez reda ni uspeha. Kar je bilo lepega, ohranite v spominu, pomanjkljivosti, ki so povsod, odpravimo vsi, ne s kritiko, ampak z delom pripomorete šefu kolonije, da se bo načrt za kolonijo Učit. F. S. resnično realiziral, kajti sami si moramo ustvariti možnost, da pohitimo pod okrilje morja, južnega solnca, fig in oranž! —

Slavko Mrovlje.

za šolsko leto 1928/29 je izšel in stane 16 Din. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska 6

—k Ciril Pregelj: Troglasni mladinski zbori. Založila Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, 1928. — Cena 26 Din, s pošt. nino 28 Din. — Pesmarica je namenjena mladinskim zborom na višji stopnji osnovnih šol, meščanskim in srednjim šolam. — Vsebuje narodne pesmi iz vseh delov naše domovine in tudi po eno moravsko in slovaško.

Risalno orodje kupite najbolje in ceno pri Fr.P.Zajec, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3 izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiarkija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

— Kaj govori ocena P. Flerèta o knjigi »Prirodne sile« v stvarnem oziru? »Razumljivo je, da so si prirodne vede utrle pot tudi že v osnovno šolo: Pa ni dovolj le teoretsko znanje prirodnih naukov, treba je to znanje tudi praktično poglobiti. In ta namen ima Flerètova knjiga. Naj bi zato postala zanimiva prirodoslovna čitanka osnovnošolske mladine, ki hoče na izbranih, najenostavnejših pojava prikazati medsebojno delovanje prirodnih sil, katere si je znal človek sčasoma udomačiti. V stvarnem pogledu je knjiga uspeša. (Dr. Simon Dolar.)

Knjigo »Prirodne sile in njihova uporaba« Pavla Flerèta je na osnovi Glavnega Prosvetnega sveta S. Br. 579/27 ministrstvo prosvete s svojim odlokom O. N. Br. 62.950/28 odobrilo kot pomožni učbenik za prirodoslovje v višjih šol. letih osnovne šole. Izdala in založila jo je »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Pripominjamo, da je to edini odobreni slovenski učbenik za prirodoslovje v osnovnih šolah.

Pošljite takoj naročnino za „Zvonček“ in „Popotnik“!